

รายงานการประชุม

คณะกรรมการทบทวนธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘

วันศุกร์ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๘.๓๐-๑๐.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมसानใจ ๒ ชั้น ๖ อาคารสุขภาพแห่งชาติ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

กรรมการผู้เข้าประชุม

๑. นายกิตติศักดิ์ สีนธุนิช	ที่ปรึกษา
๒. นายแพทย์ณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา	ประธานกรรมการ
๓. นายแพทย์พงษ์พิสุทธิ์ จงอุดมสุข	รองประธานกรรมการ
๔. นายกสภารพยาบาล(รองศาสตราจารย์ทัศนาศรี บุญทอง)	กรรมการ
๕. ผู้แทนรองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(นางสาวจินางค์กูร โรจนนันต์)	กรรมการ
๖. ผู้แทนนายกสมาคมโรงพยาบาลเอกชน
(นายแพทย์สุรพจน์ สุวรรณพานิช)	กรรมการ
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตยา เกียรติยิ่งอังสุลี	กรรมการ
๘. นายไฉน ก้อนทอง	กรรมการ
๙. นายเดชรัต สุขกำเนิด	กรรมการ
๑๐. แพทย์หญิงประนอม คำเที่ยง	กรรมการ
๑๑. นางพนิดา มิ่งสมร	กรรมการ
๑๒. นายแพทย์ไพโรจน์ เสาน่วม	กรรมการ
๑๓. นายแพทย์วิบูลย์ สุพทุทธิธาดา	กรรมการ
๑๔. แพทย์หญิงวัชรา ธีรไพบูลย์	กรรมการ
๑๕. แพทย์หญิงศิรินาถ ตงศิริ	กรรมการ
๑๖. นายแพทย์สุธี ฮันตระกูล	กรรมการ
๑๗. ทันตแพทย์จเร วิษาไทย (แทน นายแพทย์ถาวร สกุลพาณิชย์)	กรรมการ
๑๘. นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ	กรรมการและเลขานุการ
๑๙. นางอรพรรณ ศรีสุขวัฒนา	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. นางสาวทิพิชา โปษยานนท์	ผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการที่ติดภารกิจไม่ได้เข้าประชุม

๑. นายแพทย์โสภณ เมฆธน	รองประธานกรรมการ
๒. นายสุรเดช เดชคุ้มวงศ์	รองประธานกรรมการ
๓. ผู้แทนนายกแพทยสภา	กรรมการ
๔. เลขาธิการคณะกรรมการร่วมภาคเอกชนสามสถาบัน	กรรมการ
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิบูลย์ วัฒนนามกุล	กรรมการ
๖. นายธีรยุทธ สุคนธวิท	กรรมการ
๗. นายแพทย์ประสิทธิ์ชัย มั่งจิตร	กรรมการ
๘. นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ	กรรมการ
๙. นางวิจิตรา ชูสกุล	กรรมการ
๑๐. นายวีรพงษ์ เกรียงสินยศ	กรรมการ
๑๑. นายแพทย์ศราวุธ สันตินันตรักษ์	กรรมการ
๑๒. นายแพทย์ศุภกิจ ศิริลักษณ์	กรรมการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางนาตยา พรหมทอง	สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๒. นางสาวนภินทร ศิริไทย	สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๓. นางสาวสิระกาญจน์ มโนทัศน์ันท์	สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๔. นางสาวชลาลัย จันทวดี	สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

เริ่มประชุมเวลา ๐๘.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งที่ประชุม

๑.๑ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการทบทวนธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

นายแพทย์ณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา ประธานกรรมการ กล่าวถึงธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติว่า เป็นเครื่องมือตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินงานด้านสุขภาพของประเทศ ซึ่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ระบุให้มีการทบทวนธรรมนูญระบบสุขภาพฯ อย่างน้อยทุก ๕ ปี ซึ่งขณะนี้เป็นเวลาของการทบทวนธรรมนูญระบบสุขภาพ ฉบับแรก ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อปี ๒๕๕๒ คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คสช.) จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการทบทวนธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ขึ้น ตามรายละเอียดแสดงใน เอกสารประกอบระเบียบวาระที่ ๑

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม
ไม่มี เนื่องจากเป็นการประชุมครั้งแรก

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ ความเป็นมา ผลการขับเคลื่อนธรรมนูญว่าด้วยระบบแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และข้อสรุปสำคัญ
จากผลการประเมิน

นางอรรพพรณ ศรีสุขวัฒนา ผู้ช่วยเลขานุการ รายงานถึงกระบวนการและกลไกจัดทำธรรมนูญระบบ
สุขภาพฉบับแรก รวมถึงผลการขับเคลื่อน และข้อค้นพบจากผลการติดตามและประเมินธรรมนูญระบบสุขภาพ
ไว้ดังนี้

ธรรมนูญระบบสุขภาพฉบับปัจจุบันเป็นฉบับแรก ยกร่างโดยคณะกรรมการจัดทำธรรมนูญว่าด้วย
ระบบสุขภาพแห่งชาติ และผ่านฉันทมติต่อหลักการในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ ๑ โดยได้นำข้อเสนอจาก
สมัชชาสุขภาพฯ มาปรับปรุงและเสนอผ่านขั้นตอนต่างๆ จนคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ผ่านสภา และ
ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ ซึ่งธรรมนูญระบบสุขภาพฉบับแรกถูกกำหนดให้
มีลักษณะเป็น “เจตนารมณ์ร่วมและพันธะร่วมกันของสังคม (Social commitment)” เพื่อใช้เป็นกรอบของ
ระบบสุขภาพของประเทศ จึงมีสถานะเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงและขับเคลื่อนบนหลักการมีส่วนร่วม โดย
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ได้รวบรวมผลการขับเคลื่อนธรรมนูญระบบสุขภาพไว้ใน
หนังสือเรื่อง *การขับเคลื่อนธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ: รากฐานการจัดวางอิฐก้อนแรกของ
ระบบสุขภาพที่พึงประสงค์* ที่แจกในที่ประชุม

ผลจากการประเมินการนำธรรมนูญระบบสุขภาพไปใช้ในสังคมไทย (เป็นโครงการที่ สช.และสถาบันวิจัย
ระบบสาธารณสุข (สวรส.) สนับสนุนตั้งแต่ปี ๒๕๕๖) นั้น พบว่า ที่ธรรมนูญระบบสุขภาพฉบับปัจจุบันยังไม่
สามารถขับเคลื่อนใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในระดับนโยบายส่วนกลาง เป็นเพราะภาคส่วนต่างๆ
ไม่ได้รู้สึกว่าเป็นเจ้าของหรือมีส่วนร่วมกับการจัดทำธรรมนูญระบบสุขภาพอย่างแท้จริง อีกทั้งการใช้
ภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจยาก ธรรมนูญระบบสุขภาพยังไม่สามารถสร้างให้เกิดความรับผิดชอบร่วมหากมีหรือไม่มี
การดำเนินงานตามธรรมนูญระบบสุขภาพของภาคีที่เกี่ยวข้อง ข้อค้นพบจากการประเมินฯ ยังสะท้อน
สาระสำคัญว่า การแยกให้ธรรมนูญระบบสุขภาพเป็นหมวดหนึ่งของพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.
๒๕๕๐ เป็นการแยกธรรมนูญระบบสุขภาพออกจากเครื่องมือภายใต้พระราชบัญญัติสุขภาพฯ เช่น สมัชชา
สุขภาพ การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ การขับเคลื่อนสิทธิด้านสุขภาพ ทำให้ธรรมนูญระบบสุขภาพขาด
กลไกการขับเคลื่อน ที่ผ่านมามีธรรมนูญระบบสุขภาพฉบับปี ๒๕๕๒ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการติดตาม
สนับสนุนและประเมินผลการดำเนินงานฯ เพียงคณะเดียว ซึ่งก็ไม่มีคามยึดโยงกับเครื่องมืออื่นๆ ภายใต้
พระราชบัญญัติสุขภาพฯ หากเทียบเคียงกับรูปธรรมความสำเร็จของการนำธรรมนูญระบบสุขภาพไปใช้อ้างอิง
เพื่อจัดทำธรรมนูญระบบสุขภาพในระดับพื้นที่ที่หลากหลายพื้นที่ทั่วประเทศไป โดยชุมชนท้องถิ่นนำไปปรับใช้
เป็นกติกาหรือข้อตกลงร่วมของชุมชน เป็นธรรมนูญระบบสุขภาพที่เขียนแล้วจับต้องได้ ตอบสนองวิถีชีวิตและ

ความต้องการของชุมชนพื้นที่ โดยผูกโยงกลไกเพื่อการขับเคลื่อนที่ชัดเจน เช่น กำหนดให้มีสำนักธรรมนูญ สุขภาพเป็นหน่วยติดตามกำกับ มีแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ และใช้ สมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน ติดตามประเมินสาระในธรรมนูญ ระบบสุขภาพใน ระดับพื้นที่ เอกสารประกอบระเบียบวาระที่ ๓.๑

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอจากที่ประชุม

นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ กล่าวว่า การแยกธรรมนูญระบบสุขภาพออกมาจากกฎหมายหลักถือว่า มีข้อดีเช่นกันเพราะจะทำให้สามารถปรับได้ให้เหมาะสมตามสถานการณ์ อย่างไรก็ตามในกระบวนการ ทบทวนครั้งนี้ก็ต้องเน้นการมีส่วนร่วมให้มากขึ้นกว่าฉบับแรก

ประธาน สนับสนุนว่าธรรมนูญระบบสุขภาพฉบับทบทวนต้องทำให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมอย่าง แท้จริง

มติที่ประชุม

รับทราบ

๓.๒ สรุปสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบสุขภาพในอนาคต

นางอรพรรณ ศรีสุขวัฒนา รายงานว่าฝ่ายเลขานุการได้ทบทวนสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบ สุขภาพในอนาคต รายละเอียดดังเอกสารประกอบระเบียบวาระที่ ๓.๒ เพื่อเป็นข้อมูลตั้งต้นสำหรับการ พิจารณากำหนดประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาในการทบทวนธรรมนูญระบบสุขภาพ ทั้งนี้ สถานการณ์ที่ เกี่ยวข้องกับระบบสุขภาพดังกล่าว ได้สรุปประมวลข้อมูลมาจาก การศึกษาภาพอนาคตของระบบสุขภาพที่พึง ประสงค์ การทบทวนสถานการณ์ระบบสุขภาพรายหมวดในธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ (สนับสนุนการดำเนินการโดย สวรส. และ สช.) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ เอกสาร ชีวิตคนไทยในสองทศวรรษของการพัฒนา (จัดทำโดยแผนงานสร้างเสริมนโยบายสาธารณะที่ดี) และการวิจัย เพื่อการจัดลำดับความสำคัญของงานวิจัยด้านสุขภาพของประเทศไทย (จัดทำโดยโครงการประเมินเทคโนโลยี และนโยบายด้านสุขภาพ (Health Intervention and Technology Assessment Program: HITAP))

มติที่ประชุม

รับทราบ

๓.๓ การเตรียมการทบทวนธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ

นางอรพรรณ ศรีสุขวัฒนา รายงานต่อที่ประชุมว่า สช. ได้ปรึกษากับประธานกรรมการอย่างใกล้ชิด เพื่อเตรียมการด้านข้อมูลก่อนที่จะเริ่มการประชุมคณะกรรมการทบทวนฯ อย่างเป็นทางการ โดยได้เตรียม กระบวนการทำงานเบื้องต้นในด้านสาระเนื้อหา และให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมสูง โดยผ่านทาง ๓ กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการประชาเสวนาหาทางออก (Public deliberation) กระบวนการลูกขุน พลเมือง (Citizen jury) และกระบวนการมีส่วนร่วมด้วยวิธีการที่เหมาะสมโดยคณะนักวิชาการรายกลุ่มประเด็น เพื่อนำข้อมูลจากกระบวนการเหล่านี้มาใช้ประกอบการทบทวนธรรมนูญระบบสุขภาพ ซึ่งการทำงานมีความ

คือหน้าไปแล้วในหลายส่วน ทั้งนี้ ในการประชุมครั้งต่อไปจะนำสาระสำคัญที่ได้จากการดำเนินงานทั้ง ๓ กระบวนการมารายงานต่อที่ประชุม

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอจากที่ประชุม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิยดา เกียรติยิ่งอังคสิทธิ์ เสนอว่าภารกิจสำคัญของคณะกรรมการทบทวนฯ ชุดนี้คือ ต้องเร่งพิจารณาเพื่อให้ได้ข้อเสนอปรัชญาและสาระของธรรมนูญระบบสุขภาพในภาพกว้างที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ จากนั้นค่อยพิจารณาในสาระละเอียดต่อไป ดังนั้น จึงเสนอว่าในการประชุมคณะกรรมการทบทวนฯ ครั้งหน้าให้นำข้อมูลจากธรรมนูญระบบสุขภาพฉบับปัจจุบันมาวิเคราะห์และนำเสนอให้คณะกรรมการทบทวนฯ พิจารณาว่าธรรมนูญระบบสุขภาพฉบับทบทวนควรจะเขียนในหลักการอย่างไร ควรคงสาระที่มีคุณค่าในธรรมนูญระบบสุขภาพฉบับปัจจุบันส่วนใดไว้บ้าง หรือควรมีการทบทวนและเพิ่มเติมอย่างไร

นายแพทย์พงษ์พิสุทธิ์ จงอุดมสุข เสนอให้เร่งสรุปเรื่องรูปแบบการเขียนธรรมนูญระบบสุขภาพฉบับทบทวนในการประชุมครั้งหน้า

นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ เห็นด้วยว่าในการประชุมครั้งหน้าควรมีการพิจารณาสาระสำคัญรวมถึงได้ข้อสรุปเรื่องรูปแบบการเขียนว่าธรรมนูญระบบสุขภาพฉบับทบทวนควรมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ถ้าเปลี่ยนแปลงจะเปลี่ยนแปลงมากหรือน้อยเพียงใด (No change, Minor change, Medium change, Total change)

ดร.เดชรัต สุขกำเนิด เสนอให้หากเป็นไปได้ในการประชุมครั้งหน้าควรนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเครือข่ายธรรมนูญระบบสุขภาพเฉพาะพื้นที่ที่สะท้อนถึงธรรมนูญระบบสุขภาพระดับชาติมาพิจารณาด้วยเพื่อที่จะได้หารือในคณะกรรมการทบทวนฯ เรื่องสถานะของธรรมนูญระบบสุขภาพเฉพาะพื้นที่

แพทย์หญิงประนอม คำเที่ยง เสนอว่า คณะทำงานเขียนร่างธรรมนูญระบบสุขภาพฉบับทบทวนนั้นควรมีผู้แทนจากพื้นที่เข้ามาด้วยเพื่อช่วยเพิ่มมุมมองในพื้นที่ โดยในเบื้องต้นเสนอให้ประสานกับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก (นายสุชาติ น้อยคนตี) ซึ่งเป็นนักกฎหมายและนักปกครองที่มีทักษะด้านการเขียนที่ดี หรือนายธวัชชัย กันทะวันนา ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลริมปิง มาร่วมอยู่ในคณะทำงานยกร่างด้วย

นางอรพรรณ ศรีสุขวัฒนา ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ข้อมูลจากเครือข่ายธรรมนูญระบบสุขภาพในระดับพื้นที่นั้น กำลังรวบรวมอยู่ และคาดว่าจะได้ข้อมูลมาภายในเดือนมีนาคม ดังนั้นจะสามารถนำเข้าพิจารณาในการประชุมช่วงเดือนเมษายน

ประธาน สรุปว่าต้องเร่งตัดสินใจว่ารูปแบบการเขียนธรรมนูญระบบสุขภาพฉบับทบทวนควรจะเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด แต่โดยหลักการแล้วธรรมนูญระบบสุขภาพต้องไม่เป็นเพียงแค่ออกสารที่จัดทำขึ้นเท่านั้น แต่เนื้อหาควรแสดงให้เห็นถึงเป้าหมายและทิศทางสู่รูปธรรมความสำเร็จที่ชัดเจน และนอกจากนี้ยังมีประเด็นหลักการสำคัญที่อาจนำมาพิจารณาเพิ่มเติมด้วย เช่น ประเด็นสุขภาพเป็นหน้าที่ เป็นต้น

มติที่ประชุม

มอบฝ่ายเลขานุการ

๑) วิเคราะห์สาระสำคัญในส่วนของหลักการในธรรมนูญระบบสุขภาพฉบับปัจจุบันและมานำเสนอในการประชุมคณะกรรมการทบทวนฯ ครั้งถัดไป

๒) นำเสนอรูปแบบการเขียนธรรมนูญระบบสุขภาพฉบับทบทวนในการประชุมคณะกรรมการทบทวนฯ ครั้งถัดไป

ระเบียบวาระที่ ๔

เรื่องสืบเนื่อง

ไม่มี เนื่องจากเป็นการประชุมครั้งแรก

ระเบียบวาระที่ ๕

เรื่องเพื่อพิจารณา

๕.๑ แผนการทบทวนธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

นางอรพรรณ ศรีสุขวัฒนา นำเสนอร่างแผนและกรอบระยะเวลาในการทบทวนธรรมนูญระบบสุขภาพ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงกลไกการทำงาน และกระบวนการรับฟังความเห็นในระดับต่างๆ ผ่านทางสมาชิกสุขภาพเฉพาะประเด็น เฉพาะพื้นที่ และการรับฟังความเห็นโดยการถกแถลงกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ให้คณะกรรมการทบทวนฯ พิจารณา ดังรายละเอียดแสดงใน เอกสารประกอบระเบียบวาระที่ ๕.๑

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอจากที่ประชุม

นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ สข. ได้วางแผนกระบวนการทำงานไว้ว่าจะให้ได้ร่างธรรมนูญระบบสุขภาพฉบับทบทวนภายในกันยายน ๒๕๕๘ เพื่อนำเข้าพิจารณาในคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ และเสนอคณะรัฐมนตรี และสภาให้ทันภายในรัฐบาลชุดนี้

ประธาน เน้นว่ากระบวนการรับฟังความเห็นต้องวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายให้ดี และต้องให้ผู้ร่วมเวทีและกลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยควรมีการนำความเห็นต่างๆ มาใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง

มติที่ประชุม

ให้ฝ่ายเลขานุการรับข้อเสนอแนะจากที่ประชุมไปพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่นๆ

๖.๑ นัดหมายการประชุมครั้งต่อไป

ที่ประชุมมีมติกำหนดนัดหมายการประชุมคณะกรรมการทบทวนฯ ตลอดกระบวนการ ดังนี้

- การประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.
- การประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.
- การประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.
- การประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.

เลิกประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น.

นางสาวทิพิชา โปษยานนท์
บันทึกการประชุม
นางอรพรรณ ศรีสุขวัฒนา
ตรวจรายงานการประชุม